

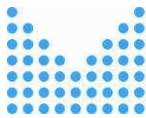
STANOVISKO K ROVNOCEMNOSTI ÚŘEDNICKÉ ZKOUŠKY A ZKOUŠKY ZVLÁŠTNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI ÚŘEDNÍKŮ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Na sekci pro státní službu ministerstva vnitra jsou často zasílány dotazy k posouzení konkrétních případů rovnocennosti úřednické zkoušky podle § 36 odst. 4 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě (dále jen „zákon o státní službě“) a nařízení vlády č. 136/2015 Sb., o rovnocennosti některých zkoušek a odborných kvalifikací zvláštní části úřednické zkoušky, přičemž většina těchto dotazů směřuje na povahu konkrétních úředních dokumentů, osvědčujících vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků (dále jen „zkouška ZOZ“).

V návaznosti na ustanovení § 36 odst. 4 zákona o státní službě a nařízení vlády o rovnocennosti některých zkoušek a odborných kvalifikací zvláštní části úřednické zkoušky, byl vydán Metodický pokyn náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 5/2015, kterým se stanoví podrobnosti k rovnocennosti některých zkoušek a odborných kvalifikací zvláštní části úřednické zkoušky (dostupný na <http://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/metodicky-pokyn-c-5.aspx>), nicméně, jak praxe ukazuje, je třeba uvedený metodický pokyn doplnit výkladem k aplikaci přechodných ustanovení níže vyčtených podzákoných právních předpisů, které upravují vlastní problematiku zkoušky ZOZ (především osvědčení o zkoušce ZOZ k výkonu konkrétní správní činnosti), vydaných podle podzákoných právních předpisů dnes již neplatných.

Povinnost úspěšně vykonat obecnou část úřednické zkoušky může být státním zaměstnancem zcela nebo jen z části splněna i na základě ustanovení § 36 odst. 4 zákona o státní službě. Za rovnocennou obecné části úřednické zkoušky se *ex lege* považuje obecná část zkoušky ZOZ. Vláda může na základě § 36 odst. 4 zákona o státní službě nařízením stanovit, že zvláštní část zkoušky ZOZ k výkonu konkrétní správní činnosti se považuje za rovnocennou zvláštní části úřednické zkoušky pro příslušný obor státní služby. Vláda může dále nařízením stanovit, že za rovnocennou zvláštní části úřednické zkoušky se považuje zkouška podle jiného zákona, je-li její obsah a rozsah se zvláštní částí úřednické zkoušky srovnatelný. Na základě tohoto zmocnění bylo vydáno nařízení vlády č. 136/2015 Sb., které v příloze č. 1 obsahuje taxativní výčet rovnocenných zvláštních částí zkoušky ZOZ, tedy ve své podstatě převodní tabulku zvláštních částí úřednické zkoušky pro konkrétní obor státní služby a jí rovnocenné zvláštní části zkoušky ZOZ k výkonu konkrétní správní činnosti.

Zkoušku ZOZ v současnosti upravuje zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o úřednících“) (§ 21 a násl.) a k němu vydané podzákoné předpisy, zejména **vyhláška Ministerstva vnitra č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů.**

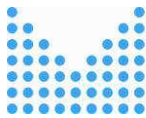

V minulosti byla tato, případně ji obdobná zkouška ZOZ (jejíž ověření vždy bylo zachováno v platnosti příslušnými přechodnými ustanoveními derogačních předpisů) upravena jednotlivými speciálními zákony a k nim vydanými prováděcími vyhláškami:

1. zákon České národní rady č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících a k němu vydaná prováděcí **vyhláška Ministerstva vnitra č. 260/1991 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti pracovníků okresních a obecních úřadů a jejím ověřování;**
2. zákon České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení) a zákon České národní rady č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, a k nim vydaná společná prováděcí **vyhláška Ministerstva vnitra č. 51/1998 Sb., kterou se stanoví předpoklady pro výkon funkcí vyžadujících zvláštní odbornou způsobilost v okresních úřadech a v obecních úřadech (vyhláška o zvláštní odborné způsobilosti);**
3. zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), zákon č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, a k nim vydaná společná prováděcí **vyhláška Ministerstva vnitra č. 345/2000 Sb., o ověřování zvláštní odborné způsobilosti zaměstnanců obcí, krajů, hlavního města Prahy, městských částí hlavního města Prahy a okresních úřadů, osob stojících v čele zvláštních orgánů zřízených na základě zvláštních zákonů a předsedů komisí, kterým byl svěřen výkon přenesené působnosti, (vyhláška o zvláštní odborné způsobilosti).**

Vykonání zkoušky ZOZ úředníka územního samosprávného celku se vždy dokládá **osvědčením o úspěšném vykonání zkoušky**. Pro účely rovnocennosti úřednické zkoušky nelze akceptovat doklady o uznání rovnocennosti vzdělání anebo o samotném dosaženém vzdělání, kdy je úředník územního samosprávného celku zbaven povinnosti vykonat zkoušku ZOZ, neboť zákon o státní službě možnost nahradit vykonání úřednické zkoušky (anebo některé její části) vzděláním, na rozdíl od zákona o úřednících, nepřipouští.

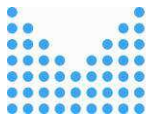
V případě osvědčení o zkoušce ZOZ vydaného podle vyhlášky Ministerstva vnitra č. 260/1991 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti pracovníků okresních a obecních úřadů a jejím ověřování (která sice formálně nečlenila zkoušku na obecnou a zvláštní část zkoušky ZOZ, ale fakticky stanovila, že existují „obecné předpoklady zvláštní odborné způsobilosti“, spočívající ve znalostech oblastí, odpovídajících dnešní vyčleněné obecné části) je nutné v otázce posouzení rovnocennosti aplikovat i tzv. přechodná ustanovení, kdy vyhláška Ministerstva vnitra č. 51/1998 Sb., kterou se stanoví předpoklady pro výkon funkcí vyžadující zvláštní odbornou způsobilost v okresních a obecních úřadech, jasně deklaruje v § 21, že *osvědčení vydaná podle dosavadních právních předpisů se považují za osvědčení vydaná podle této*

vyhlášky. Tedy v zásadě ve smyslu § 21 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 51/1998 Sb. se vydaným osvědčením osvědčuje vykonání zkoušky (§ 14 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 51/1998 Sb.), která se již v té době formálně členila na část obecnou a zvláštní (§ 10 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 51/1998 Sb.). Jinými slovy – osvědčení (byť) vydané na základě vyhlášky Ministerstva vnitra č. 260/1991 Sb. ve smyslu § 21 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 51/1998 Sb. osvědčuje, že držitel vykonal i obecnou část zkoušky ZOZ (byť fakticky se obě části zkoušky dohromady).

Významnou relevanci z hlediska výkladového má dále ustanovení § 6 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů, které stanoví, že *správní činnosti ověřené zkouškou zvláštní odborné způsobilosti podle zvláštních právních předpisů v době od 24. listopadu 1990 do 31. prosince 2002, uvedené v příloze k této vyhlášce ve sloupci 2, se považují za správní činnosti podle této vyhlášky*. Ustanovení § 6 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 512/2002 Sb. navíc narovnává i absenci přechodného ustanovení upravujícího vztah v té době nové právní úpravy zavedené vyhláškou Ministerstva vnitra č. 345/2000 Sb., o ověřování zvláštní odborné způsobilosti zaměstnanců obcí, krajů, hlavního města Prahy, městských částí hlavního města Prahy a okresních úřadů, osob stojících v čele zvláštních orgánů zřízených na základě zvláštních zákonů a předsedů komisí, kterým byl svěřen výkon přenesené působnosti, k osvědčením vydaným podle předchozích podzákonných předpisů. Tudíž, v případě zkoušek ZOZ vykonaných podle zvláštních právních předpisů v době od 24. listopadu 1990 do 31. prosince 2002, uvedených v příloze k této vyhlášce ve sloupci 2, se považují za správní činnosti podle vyhlášky Ministerstva vnitra č. 512/2002 Sb. (tj. včetně obecné části zkoušky ZOZ) ve smyslu § 6 citované vyhlášky.

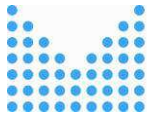
V případě zkoušek v příloze vyhlášky Ministerstva vnitra č. 512/2002 Sb. neuvedených, je při posuzování rovnocennosti v případě obecné části zkoušky ZOZ vykonané v období do doby účinnosti vyhlášky Ministerstva vnitra č. 345/2000 Sb. třeba respektovat výše uvedené ustanovení § 21 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 51/1998 Sb., tj. že osvědčení vydané podle podzákonných předpisů před účinností vyhlášky Ministerstva vnitra č. 51/1998 Sb. se považuje za osvědčení vydané podle této vyhlášky (osvědčuje vykonání zkoušky odborné způsobilosti v obou částech, tedy i v té obecné). A obdobně v případě osvědčení o vykonání zkoušky odborné způsobilosti vydaného podle vyhlášky Ministerstva vnitra č. 345/2000 Sb. v případě správních činností neuvedených v příslušném sloupci přílohy vyhlášky č. 512/2002 Sb., je třeba při posouzení rovnocennosti v případě obecné části zkoušky vyjít z ustanovení § 6 odst. 2 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 345/2000 Sb., a to, že *zkouška se člení na dvě samostatně vykonávané a hodnocené části, jimiž se rozumí písemná zkouška a ústní zkouška. Při písemné zkoušce i při ústní zkoušce se ověřují znalosti z obecné části a ze zvláštní části samostatně*, tj. i když takové osvědčení osvědčuje vykonání zkoušky z určité správní činnosti v případě odborné způsobilosti, tak nelze odhlédnout od faktu, že takové osvědčení **osvědčuje i vykonání zkoušky v obecné části** zkoušky ZOZ.

Dále pak, zvláštní část zkoušky ZOZ úředníka územního samosprávného celku k výkonu správních činností odpovídající danému oboru státní služby se považuje za rovnocennou zvláštní části úřednické zkoušky, pokud vykonaná zkouška je v souladu s přílohou č. 1 nařízení vlády č. 136/2015 Sb., o rovnocennosti některých zkoušek a odborných kvalifikací zvláštní části úřednické zkoušky. Jestliže státní zaměstnanec vykonal zvláštní část zkoušky ZOZ, která je rovnocenná zvláštní části úřednické zkoušky pro daný obor státní služby, kterou vykonává na služebním místě, pak může žádat o vydání osvědčení o rovnocennosti zvláštní části úřednické zkoušky. Pokud však příloha č. 1 nařízení vlády č. 136/2015 Sb., neobsahuje rovnocennost mezi zvláštní částí zkoušky ZOZ k výkonu správních činností a zvláštní částí úřednické zkoušky pro obor státní služby, nebo správní činnost není v příloze č. 1 uvedena, pak státní zaměstnanec je povinen vykonat zvláštní část úřednické zkoušky pro každý obor státní služby, k jehož výkonu byl na služební místo zařazen nebo jmenován. Je tedy nutné zdůraznit, že jednotlivé obory státní služby nejsou vzájemně zastupitelné, stejně jako nejsou vzájemně zastupitelné správní činnosti v rámci zvláštní odborné způsobilosti.

Shrnutí:

- I. **Pokud státní zaměstnanec předloží osvědčení o (skutečně vykonané) zkoušce ZOZ** podle vyhlášky č. 260/1991 Sb., vyhlášky č. 51/1998 Sb., vyhláška č. 345/2000 Sb. anebo vyhlášky č. 512/2002 Sb., **vždy se takto vykonaná zkouška ZOZ považuje za vykonání obecné části úřednické zkoušky** a státní zaměstnanec má nárok na vydání osvědčení o rovnocennosti obecné části úřednické zkoušky.
- II. **Pokud obor státní služby**, pro který státní zaměstnanec žádá o vydání rozhodnutí o rovnocennosti zvláštní části úřednické zkoušky, **vůbec není uveden v příloze č. 1 nařízení vlády č. 136/2015 Sb.**, o rovnocennosti některých zkoušek a odborných kvalifikací zvláštní části úřednické zkoušky, není zapotřebí zkoumat, pro jakou správní činnost byla vykonána zvláštní část zkoušky ZOZ, neboť **osvědčení o rovnocennosti zvláštní části úřednické zkoušky nebude moci být vydáno** (bez ohledu na to, pro jakou správní činnost a podle jaké právní úpravy byla zkouška ZOZ vykonána).
- III. **Pokud obor státní služby**, pro který státní zaměstnanec žádá o vydání rozhodnutí o rovnocennosti zvláštní části úřednické zkoušky, **je uveden v příloze č. 1 nařízení vlády č. 136/2015 Sb.**, může (resp. musí) být **osvědčení o rovnocennosti zvláštní části úřednické zkoušky bez dalšího ověřování vydáno, pokud byla zvláštní část zkoušky ZOZ vykonána** podle vyhlášky č. 512/2002 Sb. **přesně pro tu správní činnost, která je v příloze č. 1 tohoto nařízení vlády přiřazena k danému oboru státní služby.**

- IV. **Pokud obor státní služby, pro který státní zaměstnanec žádá o vydání rozhodnutí o rovnocennosti zvláštní části úřednické zkoušky, je uveden v příloze č. 1 nařízení vlády č. 136/2015 Sb., ale zkouška (zvláštní část) ZOZ byla vykonána podle právní úpravy dřívější (před vyhláškou č. 512/2002 Sb. k níž je příloha č. 1 konstruována), bude zapotřebí zkoumat, zda správní činnost pro níž byla zkouška ZOZ resp. její zvláštní část vykonána, odpovídá správní činnosti podle vyhlášky č. 512/2002 Sb.**

V případech pochybností bude zapotřebí vyžádat si stanovisko toho ústředního správního úřadu, který má ve své gesci předmětný obor státní služby, pro který se uznání rovnocennosti požaduje.

(Přehled gescí viz <http://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.)